

Carta a Thomas Carlyle

JOHANN WOLFGANG VON GOETHE

En un escrit del 15 de maig que vaig enviar per correu i que espero que rebéssiu quan corresponia, us donava a conèixer quin plaer m'havia proporcionat la vostra trama. M'havia arribat mentre era al camp, on vaig poder contemplar-la i gaudir-ne amb més calma que de costum. Ara mateix em dispo a enviar-vos un paquet, amb el prec que tingueu l'amabilitat d'acceptar-lo amb benevolència.

En primer lloc, benvolgut amic, permeteu-me que expressi els elogis més grans de la vostra biografia de Schiller: és remarkable l'estudi detallat i precís dels fets de la seva vida, alhora que també palesa l'estudi de les seves obres i el profund interès que us inspira. És admirable que hàgiu aconseguit assolir d'aquesta manera un grau de coneixença suficient del caràcter i del gran mèrit d'aquest home, amb un nivell tan elevat de claredat i encert, molt superior al que la distància permetia esperar.

Ara bé, en aquest cas es compleix una vella màxima: «La bona voluntat proporciona un coneixement perfecte». Perquè precisament el fet que l'escolès constati, admirí i apreciï la vàlua de l'home alemany és el que li permet adonar-se amb més certesa de les seves excel·lents qualitats i el fa elevar-se a un grau de claredat que ni tan sols els compatriotes d'aquell home il·lustre no van assolir en èpoques anteriors. Ja que sovint s'esdevé que els coetanis d'un personatge que excel·leix no siguin capaços de va-

lorar-lo com s'escau: allò que hi ha d'especial en la seva personalitat els destorba, la vida inquieta i bellugadissa els fa perdre la perspectiva i els impedeix conèixer i reconèixer els mèrits d'un home d'aquesta mena.

El personatge era d'una qualitat tan extraordinària que el seu biògraf ha estat capaç de tenir present la idea d'un home excel·lent i resseguir-la a través dels esdeveniments de la seva vida i els seus treballs a un àmbit concret, de manera que ha estat capaç de portar la seva obra a bon terme.

Les informacions transmeses com a introducció al *German Romance* sobre la vida de Musäus, Hoffmann, Richter, etc., també mereixen lloança; estan recollides amb cura, presentades amb brevetat i proporcionen prou coneixements previs pel que fa al caràcter de cada autor i la influència que aquest va exercir sobre les seves obres.

En conjunt, el senyor Carlyle deixa ben palès un interès reposat i evident envers les iniciatives poètiques i literàries alemanyes; contempla amb atenció el remarkable esforç de la nació tot valorant l'aportació de cadascun en el lloc que els pertoca.

Prego que em sigui permès d'afegir ara algunes reflexions de caire general que ja fa molt de temps que conreo en silenci, i que s'han vist estimulades de bell nou pels treballs presents:

Sembla evident que ja fa força temps que l'interès dels millors literats i escriptors de caire estètic de totes les nacions se centra en el factor humà en general. En cada aspecte en particular, ja sia històric, mitològic, fabulós o bé inventat d'una manera més o menys arbitrària, hom veurà brillar i reflectir-se cada cop més aquest element universal a través de la nacionalitat i la personalitat concretes.

Com que una actitud semblant també s'imposa en els aspectes pràctics de la vida i s'introdueix en tot allò terrenalment rude, salvatge, cruel, fals, egoista i fal·laç, i s'esforça per difondre arreu una mica de benevolència, no es pot pas confiar que arribi a regnar la pau de forma general, però sí que la inevitable discòrdia esdevinguí cada cop menor, la guerra es torni menys cruenta i la victòria menys arrogant.

Així, doncs, aquest aspecte humà universal que es manifesta i palesa en les literatures de totes les nacions cal que el facin seu les altres. És necessari aprendre a reconèixer les característiques de cadascuna d'aquestes literatures per tal de permetre'ls-ho, per tal de relacionar-s'hi precisament en funció d'elles; ja que les característiques d'una nació són com la seva llengua i la seva moneda: faciliten la relació amb ella, i fins i tot no són sinó elles qui la fan del tot possible.

Benvolgut amic, disculpeu-me aquestes disquisicions que tal vegada no acaben d'estar ben conjuminades ni ofereixen una visió immediata de conjunt; estan extretes de l'oceà de reflexions que al llarg dels anys va creixent cada cop més a l'entorn de tot individu que pensa. Permeteu-me que afegeixi encara quelcom que vaig plasmar en paper en una altra ocasió, però que sobretot

es pot referir de manera immediata a l'ocupació a la qual us dediqueu:

La forma més segura d'assolir una tolerància veritablement universal consisteix a acceptar les peculiaritats característiques de les persones i dels pobles en si mateixos, tot mantenint fermament la convicció que allò que tenen de meritori és el fet de pertànyer al conjunt de la humanitat. Ja fa molt de temps que els alemanys contribueixen a aquesta tasca de mediació i de reconeixement mutu.

Qui comprèn i estudia la llengua alemanya és al bell mig de la plaça on totes les nacions ofereixen les seves mercaderies: s'enriqueix a si mateix tot fent-hi d'interpret.

I és aquesta la consideració que mereix tot traductor que s'esforci per actuar de mitjancer d'aquest comerç intel·lectual global i dediqui la seva activitat a fomentar l'intercanvi. Car, per més que es pugui criticar la imperfecció que comporta la traducció, és i serà sempre una de les tasques més importants i més dignes de l'organització mundial en general.

Diu l'Alcorà: «Déu ha donat a cada poble un profeta en la seva pròpia llengua.» Així mateix, cada traductor és un profeta per al seu poble. La traducció que Luter va fer de la Bíblia va generar els efectes més grans, per més que fins i tot avui dia encara se li formulin crítiques i objeccions. I quina altra tasca té la Societat Bíblica sencera, sinó anunciar l'Evangeli a cada poble en la seva pròpia llengua?

Permeteu-me que en arribar a aquest punt posi fi a les meves disquisicions, que podrien continuar fins a l'infinit, i

doneu-me ben aviat l'alegria d'una resposta que em permeti assabentar-me que aquesta tramesa ha arribat a les vostres mans.

Finalment, permeteu-me saludar afectuosament la vostra esposa, per a qui tinc el plaer d'incloure algunes petiteses amb el desig de correspondre al seu bonic present. Tant de bo us sigui concedit a tots dos el do d'una convivència llarga i feliç.

Un cop dit això, sento el desig d'afegir encara el següent: voldria que el senyor Carlyle rebés aquest escrit d'una manera amical i el transformés en una conversa mitjançant una lectura reiterada, per tal que li fes l'efecte que tots dos estem parlant cara a cara.

Perquè encara em manca agrair-vos la dedicació amb què us heu esmerçat treballant en les meves obres, l'actitud bonhomiosa i benèvola amb què va voler parlar de la meva personalitat i dels esdeveniments de la meva vida. Així, doncs, amb aquesta convicció puc preveure amb alegria que en el futur, quan ja tingueu coneixement d'altres obres meves, i en especial en cas que es publiqui la

meva correspondència amb Schiller, no canviareu l'opinió que teniu del nostre amic ni de la meva persona, sinó que la considerareu encara més confirmada per moltes particularitats.

Amb els millors desitjos, us saluda cordialment

J.W. v. Goethe

Weimar, 20 de juliol de 1827

Traducció de Pilar Estelrich